

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

§. II. De Imperatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

Neque Theodoricus eum carcere & morte multasset, si Arrianis Ecclesias, uti injunxerat, impetrasset. Suscepit Joannes iussu Regis Legationem pro Arrianis eodem animo, quo Mater Machabæorum 2. Machab. cap. 7, *Antiocho Rege suadente, ut filio adolescentiori, qui solum carnificina fratrum supererat, fieret in salutem, per ironiam se obsecuram promisit: idq; mox gravissimis ad constantiam monitis re ipsâ demonstravit.*

S. Athanasius Constantino viribus impar, sapienter dixit se Arrianis templum Alexandria concessurum, cum præsertim inde majus bonum speraret, si vicissim pro Catholicis templum Antiochiæ obtineret: quod advertentes Arriani, permissionem templi Alexandrini libenter remiserunt. Neque, si hæretici ex aliquâ Urbe penitus expelli nequeant, nihilque præterea in præjudicium Religionis illis tribuatur, illicitum erit, *aliquod templum exercitio hæresis assignare;* ubi minori cum Catholicorum periculo & exacerbatione suâ, quàm in privatis ædibus, convenient: *Locum enim valde extrinsecè se ad peccatum habet; ideoque licere meretrici aut usurario domum locare cum aliis tenet Sanchez tom. 1. lib. 1. in Decal. cap. 7. num. 20. Quod de templo quoque, exemplo Athanasii inductus, concedit Malderus, 2. q. 10. a. 11. eo nominatim casu, quando hæretici multa loca munita occuparunt, in quibus & ex quibus multos corrumpunt: admissuri in illis exercitium Religionis Catholicae, si aliqua ipsis vicissim Ecclesia relinquatur* Quod non magis illicitum est, quàm cum urgente necessitate templa in propugnacula, vel alios profanos usus convertuntur.

Exemplum Concilii Basileensis, ut nihil dicamus de ejus auctoritate, plus non probat, quàm simplicem tolerantium ad breve tempus. Neque enim exercitium suæ sectæ Hussitis sine gravi incommodo Basileæ tum negari potuit.

§ II.

De Imperatoribus.

Resp. Imperatorum antiqua exempla gratis produci. Nam qui

qui libertatem Religionis permiserunt, vel Christiani non erant, ut Julianus Apostata, vel Hæretici, ut Constantius, vel necessitate aut incautis consiliis impulsus, eam aliquamdiu concesserunt, ut Jovianus, Gratianus, Theodosius, Honorius. Equibus Gratianus & Theodosius unà cum Valentiniano, *seu necessitate cessante, seu facti pœnitentes*, severissimas postea leges adversus hæreticos tulerunt, quæ hodieque extant, c. de Summa Trinitate. c. de hæreticis, l. 2. Idem ab Honorio factum supra memoravimus sect. 4. rat. 8. §. 3. Qui perpetuam cum hæreticis Pacem, eaqve ratione quam hodie desiderant Protestantes, pepigerit, Imperator aut Princeps Catholicus, ante Tractatum Passaviensem & Pacem Religionis nullus potest commemorari. Hæc Pax fax fuit mali exempli præluceus aliis Principibus, qui hac in re deliquisse, aut delinquere videntur.

Ferdinandi I. & Catholicorum Statuum in fancienpa Pace Religionis consilium comprobare, nos prohibent lacrymæ, quas teste Cardinale Hosio, idem Ferdinandus, cum ei subscriberet, fudit; Argumenta itidem ex certissimis Scripturam ac Theologiae, principiis, SS. Patrum, Veterum Catholicorum, Summorum præcipuè Pontificum autoritate stabilita, à nemine verò hucusque convulsa.

Nuncium Apostolicum à PP. Societatis JESU persuasum Anno 1666. confirmationi Pacis Religionis non contradixisse, vanum est. Protestationis enim coram Notario & Testibus factæ exemplum authenticum supra Rat. 8. §. 2. allegatum, in Archivio Episcopatus Augustani extat. Fortè id effecerint, ne publice Protestatio fieret cum perturbatione & scandalo; Id enim verba Nuncii supra allata innuunt. Si plus dicti Patres suasere, solâ temporum necessitate sibi proposita, Pacis autem qualitate non explicatâ, nec intellectâ, falli potuerunt. Minus verisimile est, *Petrum Canisum beatæ memoria virum*, huic Paci patrocinatorum: cum enim is Cardinali Ottoni & Episcopo Augustano unicè carus, & Magistri Spiritualis loco fuerit, uti-

T

que

que ei persuasisset, ne Protestationi Ann. 1555. tam constanter sisteret, & toties tum in aliis, tum in illis ipsis Comitibus Anno 1556 eandem aut ipse repeteret, aut per suos Legatos repeti mandaret.

Pax Pragensis, quatenus certis annis definitur, improbanda non est. Quatenus autem Pacem Religionis, præcipue verò Regulam alti scil. meri Imperii confirmat, & hæreticis quosdam Episcopatus, seu bona Ecclesiastica à Catholicis recuperata, restituit, aliasque conditiones hæresi cooperantes vel usurpationem potestatis non competentis continet, nostro suffragio absolvi non potest. Ob quas easdem causas nec de Amnistia super conclusa mitius nobis sentire fas est: utpote in qua PAX Religionis & Pragensis quoque stabilitur, aliaque statuuntur, quæ veteri Christianæ Theologiæ repugnare, neque esse potestatis Imperialis demonstratum est. Theologi consultores quicunque fuerint veniam dabunt, si illorum opinioniones SS. PP. Veterum Catholicorum, & Pontificum maximè auctoritati, receptisque Theologiæ principiis, postponantur.

Et si credimus non paucos, præsertim exteros, aliter pronuntiaturos, si Pacis Religionis, & conditionum tum illi tum nuperæ Amnistie insertarum, plenam solidamque notitiam haberent. Certè agi solum de sex scilicet Wirtembergiæ monasteriis, ut aliqui jactant, est glaucoma, quod suis alienisque oculis objiciunt, qui verum nec ipsi videre nec ab aliis videri volunt.

Quod ajunt Amnistiam esse instar potionis amaræ, quæ Religio & Ecclesia, ne penitus intereat corpus mysticum conservari debeat, minimè nobis persuadent, hanc seu similitudinem seu Parabolam esse Evangelicam. SS. Patres, Doctores Veteres, Summosque imprimis pontifices, quos Religionis Ecclesiæque vulneribus curandis Deus semper adhibuit, credimus esse medicos tam peritos, ut nihil causæ sit, cur aliis credamus esse pharmacum quod isti dicunt esse venenum. Non invidissent sancti Viri & Summi Pontifices sanitatem Provinciis

ciis

ciis hæresi infectis, si ejusmodi Pacem judicassent cum salute paciscentium posse consistere.

Censuerunt illi, censentque hæc foedera esse illicita, Divinisque legibus adversa. *Afferant aliquam causam idoneam hæsterni, hodierniq; Theologi, qua conscientia tranquillanda sufficiat cur in re tam gravi ipsis potius credere debeamus quam Sanctis Patribus, supremisq; à Deo constitutis Religionis moderanda, conservandeq; Antistitibus.* An quia aliter Religio conservari nequi? Atqui juxta doctrinam Christi præstat totius mundi lucrum negligere, quàm illicitum quid admittendo animæ detrimentum incurrere. Nec speciem veri habet, Deum aliis potius, quàm illis, quos Ecclesiæ suæ dedit Doctores ac Pastores, legitima Religionem conservandi consilia inspirasse. Nec Ecclesia ideo peribit, si peccatis nostris exigentibus, Deus à Germanis auferat Regnum suum, & det genti facienti fructum illius. Non transiliamus limites à SS. Patribus, Summisq; Pontificibus constitutos, & si vires nostræ non sufficiant, curam Religionis Ecclesiæque conservandæ ei relinquamus, qui dixit, neque portas inferni adversus eam prævalituras.

Non deniq; culpam in illos conjiciamus, quorum licet facta aut consilia forent alit quàm deberent, quæcunq; tamen dixerint nobis licere vel non licere, facienda vel non facienda esse, Christus præcepit. Etsi de illis, quorum potius sinistram suspicionem quàm notitiam habemus, quæque non sunt nostri fori, judicare temerarium est. Emendemus errores à nobis commissos, culpasque in Pace & Bello contractas, & apparebit nos reos esse, non illos, qui remedia adhibuerunt quæ potuerunt, alia adbibituri, si locus & spes fructus fuisset.

§. III.

De Judæis, Usuris & Lupanaribus.

Resp. Judæos ideo tolerari ab Ecclesia, quia testimonium fidei nostra habemus ab illis, licet fidei hostibus, & quasi in figura per ritus suos nobis representant quod credimus, ut docet S. Th.